

Strategija EU za osrednjo Azijo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2011 o stanju izvajanja strategije EU za osrednjo Azijo (2011/2008(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 21 Pogodbe,
- ob upoštevanju sporazumov o partnerstvu in sodelovanju med EU in Uzbekistanom, Kirgiško republiko, Kazahstanom in Tadžikistanom, začasnega sporazuma o trgovini in trgovinskih zadevah med Evropskimi skupnostmi in Turkmenistanom ter sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med EU in Turkmenistanom, podpisanega 25. maja 1998, ki še ni bil ratificiran,
- ob upoštevanju strategije EU za novo partnerstvo s Srednjo Azijo, ki jo je sprejel Evropski svet na svojem zasedanju 21. in 22. junija 2007¹, in skupnih poročil o napredku, ki sta jih sprejela Komisija in Svet, z dne 24. junija 2008² in 28. junija 2010³,
- ob upoštevanju svojih resolucij o osrednji Aziji, zlasti resolucije z dne 20. februarja 2008 o strategiji EU za Srednjo Azijo⁴, resolucije z dne 6. maja 2010⁵ in z dne 8. julija 2010⁶ o razmerah v Kirgizistanu, resolucije z dne 11. novembra 2010 o okrepitvi OVSE – vloga Evropske unije⁷, resolucije z dne 25. novembra 2010 o poti k novi energetske strategiji za Evropo 2011–2020⁸, resolucije z dne 16. decembra 2010 o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu v letu 2009 in politiki Evropske unije na tem področju⁹ ter resolucije z dne 7. julija 2011 o zunanjih politikah EU v prid demokratizaciji¹⁰,
- ob upoštevanju Evropske pobude za demokracijo in človekove pravice, ki se je začela izvajati leta 2003 s ciljem spodbujati človekove pravice ter podpirati reformo kazenskega prava, demokracijo, dobro upravljanje, svobodo medijev, pravno državo, varnostne strukture (policijo/oborožene sile) in preprečevanje sporov, ter kasnejšega evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice (Uredba (ES) št. 1889/2006)¹¹,
- ob upoštevanju polletnih ministrskih srečanj EU–osrednja Azija, ki potekajo od leta 2007, in ministrskih konferenc EU–osrednja Azija o varnostnih vprašanjih, ki so bile organizirane leta 2008 in 2009,

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/EU_CtrlAsia_EN-RU.pdf

² http://eeas.europa.eu/central_asia/docs/progress_report_0609_en.pdf

³ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st11/st11402.en10.pdf>

⁴ UL C 184 E, 6.8.2009, str. 49.

⁵ UL C 81 E, 15.3.2011, str. 80.

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0283.

⁷ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0399.

⁸ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0441.

⁹ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0489.

¹⁰ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0334.

¹¹ UL L 386, 29.12.2006, str. 1.

- ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve ter mnenj Odbora za razvoj in Odbora za mednarodno trgovino (A7-0338/2011),
- A. ker je trajnosten razvoj katerekoli države možen le, če se zagotovi varstvo človekovih pravic, vzpostavljanje in uresničevanje demokratičnih vrednot ter institucij, pravno državo in temeljne svoboščine ter dobro upravljanje in močno civilno družbo,
 - B. ker v državah osrednje Azije obstajajo resne pomanjkljivosti na področju demokracije, človekovih pravic, pravne države in temeljnih svoboščin,
 - C. ker je okrepljeno sodelovanje med EU in petimi državami osrednje Azije v vzajemnem strateškem interesu zaradi diverzifikacije in poglobitve političnih, družbenih in gospodarskih odnosov ter popolne izrabe potenciala, ki ga ponujajo sporazumi o partnerstvu,
 - D. ker ima osrednja Azija za Evropsko unijo znaten pomen z vidika trgovinskega potenciala in energetske varnosti ter ker je to regijo prizadela nedavna svetovna finančna in gospodarska kriza,
 - E. ker imajo nekatere države članice tesne dvostranske odnose z državami osrednje Azije in imajo vodilno vlogo pri naložbah in trgovini ter ker mora EU do te regije razviti skupen in usklajen pristop, da ne bi prišlo do nesporazumov, podvajanja nalog in, kar je najpomembneje, do posredovanja dvoumnih signalov,
 - F. ker so nekatere srednjeazijske države naredile prve korake v dolgem procesu demokratizacije, v katerem so nenehna in resna prizadevanja pri upravljanju in regionalnem sodelovanju nujna za premagovanje trdovratnih pomanjkljivosti, ki so jim doslej onemogočale, da bi v celoti izkoristile svoj politični, družbeni in gospodarski razvojni potencial,
 - G. ker mala in srednja podjetja utelešajo podjetniški duh in načela prostega trga ter imajo zelo pomembno vlogo pri razvoju demokracij,
 - H. ker se zaradi pomanjkanja medsebojnega zaupanja krepijo napetosti v zvezi z deljenjem naravnih virov, ogroženo je sodelovanje v regiji, nevarnost za soočenja pa se povečuje; ker so težave v zvezi z razpoložljivostjo vode bolj posledica neustreznega upravljanja in tratenja vodnih virov kot pa količinskega pomanjkanja vode,
 - I. ker imajo EU in države osrednje Azije skupni interes na področju diverzifikacije izvoznih poti in sodelovanja pri doseganju energetske in okoljske trajnosti,
 - J. ker pomisleki o varnosti in stabilnosti v regiji ne bi smeli vključevati le državne varnosti, temveč tudi varnost celotnega prebivalstva, med drugim prek spoštovanja človekovih pravic, zagotavljanja prihodkov za preživetje, okolja in dostopa do osnovnih javnih storitev,

Zaveza EU

1. poudarja, da ima EU močne politične in gospodarske interese za krepitev odnosov z državami osrednje Azije na vseh področjih sodelovanja, kot so stabilnost, varnost in trajnostni razvoj regije, trgovinski in gospodarski odnosi, energetske in prometne povezave,

krepitev dialoga in splošnih vrednot, kot so demokracija, spoštovanje človekovih pravic in pravna država, ter skupni izzivi in nevarnosti, vključno z upravljanjem meja in bojem proti trgovini s prepovedanimi drogami in ljudmi;

2. opozarja, da strategija EU za osrednjo Azijo določa sedem prednostnih nalog, vendar daje na voljo nizko raven sredstev; skladno s tem ugotavlja, da so sredstva EU za pomoč preveč omejena, da bi lahko imela EU vpliv na vseh področjih politike; poziva EU, naj oblikuje skupno vizijo in bolje opredeli in podrobno obrazloži svoje prednostne naloge; opozarja, da razvojno sodelovanje z državami osrednje Azije lahko prinese rezultate le, če bodo te države izpolnile mednarodne standarde demokracije, upravljanja, pravne države in človekovih pravic; opozarja tudi, da razvojno sodelovanje EU ne sme biti podrejeno gospodarskim ali varnostnim interesom;
3. meni, da mora EU ohraniti visoko raven sodelovanja v osrednji Aziji in svoje strategije prilagoditi napredku držav v regiji; poudarja, da morata biti stopnja in narava prizadevanj EU diferencirani in pogojeni z merljivim napredkom na področju demokratizacije, človekovih pravic, dobrega upravljanja, trajnostnega družbeno-gospodarskega razvoja, pravne države in boja proti korupciji, ter da mora Unija svojo pomoč nuditi tam, kjer je to potrebno za krepitev tega procesa v skladu z načeli, ki so podobna načelom sosedске politike EU (tj. več za več);
4. poudarja, da je treba pojasniti in uveljavljati koncept varnosti in stabilnosti, kot ga dojema EU, če se razlikuje od dojemanja držav osrednje Azije; poudarja, da je EU dolžna biti kritična do vlad, ki v imenu nacionalne varnosti kršijo temeljne pravice svojih državljanov;
5. meni, da bi morala prihodnja strategija EU za osrednjo Azijo temeljiti na izkušnjah, pridobljenih z reformo evropske sosedске politike, kar zadeva diferenciacijo, medosebne stike in posvečanje večje pozornosti demokraciji in človekovim pravicam, hkrati pa upoštevati tudi širše geopolitično območje.
6. priznava pomen neprekinjenega dela posebnega predstavnika EU na tem območju za zagotavljanje visoke ravni političnega dialoga z državami osrednje Azije; opozarja, da njegov mandat vključuje tudi sodelovanje z lokalno civilno družbo in da je to potrebno za večjo prepoznavnost EU; poziva, naj politični dialog temelji na oceni skladnosti ravnanj držav osrednje Azije z njihovimi obveznostmi v okviru članstva v OVSE;
7. meni, da je treba pri reviziji strategije za osrednjo Azijo upoštevati, da mora EU svoje cilje podpreti z zadostnimi finančnimi viri in da je treba vzpostaviti ustrezne vzorce razdelitve, ki ustrezajo stvarnosti vsake posamezne države v regiji; meni, da se je glede na finančne omejitve treba osredotočiti na tiste srednje- in dolgoročne programe, ki lahko najbolj vplivajo na razvoj regije, zlasti na programe za mlade in izobraževanje, tehnično pomoč pri gospodarskem razvoju ter spodbujanje malih in srednje velikih podjetij, pa tudi na zanesljivo oskrbo z vodo in boj proti trgovini s prepovedanimi drogami;
8. poziva Komisijo, naj jasno vključi ali vsaj uskladi svoje normativne, tehnične in na interesu temelječe programe za osrednjo Azijo; opozarja tudi na obveznosti v zvezi s skladnostjo politike za razvoj, kot je določena v členu 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije;
9. poudarja, da bi bilo mogoče izvajanje strategije izboljšati, po eni strani z okrepljenim internim usklajevanjem EU, po drugi strani pa z večjo udeležbo drugih mednarodnih donatorjev in regionalnih interesnih skupin;

10. predlaga, da se regionalni pristop poenostavi prek odnosov s Kitajsko in Rusijo, ki sta glavna gospodarska akterja v tej regiji; meni, da bi moral biti pristop na področju fosilnih goriv povezan s programi EU na območju Kavkaza in Črnega morja ter s Turčijo;
11. poziva Komisijo, naj strogo upošteva razliko med programi in dejavnostmi, upravičenimi do financiranja v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, ter tistimi, ki se bodo financirali v okviru drugih finančnih instrumentov, kot so instrument za stabilnost ali evropska pobuda za demokracijo, zlasti v zvezi z upravljanjem meja in bojem proti organiziranemu kriminalu, boljšim izvajanjem načela pravne države in varstvom človekovih pravic;
12. poudarja stalno potrebo po rednih dialogih o človekovih pravicah z vsemi petimi državami; obžaluje, da je dosežen napredek na terenu zelo omejen, ponekod pa so se razmere celo poslabšale; meni, da obstoj dialoga o človekovih pravicah ne bi smel biti izgovor za to, da se vprašanja v zvezi s človekovimi pravicami ne obravnavajo na drugih področjih sodelovanja in da se ne sprejemajo dodatni ukrepi; zahteva sistematično vključevanje nevladnih organizacij in akterjev civilne družbe v pripravo teh dialogov ter posredovanje izidov teh dialogov javnosti, da bi lahko ocenili njihovo učinkovitost in zavezanost vseh strani;
13. znova poudarja, da bi bilo treba države s srednje visokimi dohodki, kot so tiste v osrednji Aziji, upoštevati pri splošni razvojni politiki EU in prizadevanjih za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja, saj so razvojna prizadevanja – zlasti zaradi varčevanja pri razvojni pomoči zaradi svetovne finančne in gospodarske krize – pogosto osredotočena na najmanj razvite države, pri čemer so države srednje Azije spregledane;
14. meni, da mora EU zaradi omejenih virov in številnih potreb regije svojo pomoč dodeljevati po skrbnem premisleku o ciljih in prednostnih nalogah, pri čemer mora upoštevati tudi vpliv močno ukoreninjene korupcije in pomanjkanja upravnega strokovnega znanja na učinkovitost pomoči; poziva k stabilni ravni razvojne pomoči z večjo prožnostjo glede dodeljevanja in podpira osredotočenost na pomoč za Kirgizistan in Tadžikistan, ki imata v zvezi s tem največje potrebe;
15. izraža dvome glede uporabe proračunske pomoči v Kirgizistanu in Tadžikistanu, zlasti glede na razširjenost korupcije v teh državah; poziva Komisijo, da predstavi poročilo o uporabi proračunske podpore v teh državah;
16. močno podpira ustanovitev delegacij EU s polnimi pooblastili v vseh državah osrednje Azije, da bi okrepili prisotnost in prepoznavnost EU v regiji, dolgoročno sodelovanje z vsemi deli družbe in prizadevanja le-teh ter spodbujali napredek k boljšemu razumevanju, vzpostavitvi pravne države in spoštovanju človekovih pravic; je prepričan, da bo prisotnost teh delegacij v veliki meri prispevala k doseganju ciljev strategije in interesov EU v regiji; zahteva ustrezno osebje za te delegacije, vključno s strokovnjaki za politična vprašanja, gospodarstvo in trgovino, da bi lahko dosegli kar najboljše rezultate in zagotovili učinkovito pomoč;
17. priporoča, da se v prihodnje instrumenti, kot so TAIEX, Twinning in SIGMA, odprejo za države osrednje Azije, s čimer bi podprli izboljšanje standardov in potrebne reforme;
18. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da EU v regiji le stežka sodeluje z neodvisno civilno družbo na področju človekovih pravic in dobrega upravljanja, ter da so nevladne organizacije v regiji

nenehno žrtev nadlegovanja; poziva k večji preglednosti pri dodeljevanju pomoči EU in držav članic za razvojno sodelovanje ter prejemnikovih te pomoči, ter poziva, naj delegacije EU in veleposlaništva držav članic podpirajo resnično neodvisne nevladne partnerje, da bi ti lahko učinkovito prispevali k razvoju in utrditvi civilne družbe; meni, da je nadaljnje spodbujanje programov za države osrednje Azije pomembno čezmejno orodje, s katerim lahko EU prispeva k razumevanju in sodelovanju med državami v regiji;

19. poudarja pomembnost svobodno delujočih opozicijskih strank v regiji in poziva vlade vseh držav osrednje Azije, naj zagotovijo politično svobodo;
20. podpira redna regionalna vrhunška srečanja EU–osrednja Azija ter poziva k razmisleku o morebitni prihodnji ustanovitvi ad hoc parlamentarnega foruma EU–osrednja Azija v okviru obstoječih odborov za parlamentarno sodelovanje in medparlamentarnih srečanj z državami osrednje Azije, ki bi ocenjeval ta srečanja na vrhu in vsebinsko prispeval k pogovorom na njih; poudarja pomembnost rednega dvostranskega in večstranskega parlamentarnega sodelovanja; meni, da so sporazumi o partnerstvu in sodelovanju institucionalna podlaga za okrepljeno parlamentarno izmenjavo, ki omogoča boljše medsebojno razumevanje in spoštovanje; zato podpira sporazume o partnerstvu in sodelovanju z vsemi petimi državami osrednje Azije; poudarja, da mora Evropski parlament bolj dejavno spremljati pogajanja o sporazumih o partnerstvu z državami osrednje Azije in izvajanje obstoječih sporazumov;
21. poziva Evropsko unijo, naj z ustrežno tehnično in finančno pomočjo še naprej podpira reformo javnega sektorja v državah osrednje Azije, da bi vzpostavili stabilne, reformirane in posodobljene upravne strukture v vseh zadevnih državah;

Demokratizacija, človekove pravice in pravna država

22. ugotavlja, da so splošne razmere na področju človekovih pravic in pravne države kljub nekaterim pozitivnim ustavnim in pravnim premikom v regiji (prizadevanje za odpravo smrtne kazni, imenovanje varuha človekovih pravic, nekatere ustavne in pravosodne reforme itd.) še naprej zaskrbljujoče;
23. podpira sklepe iz poročila OECD o obeh za konkurenčnost osrednje Azije iz januarja 2011 in izraža posebno zaskrbljenost glede razmer v zvezi s človekovimi in delavskimi pravicami ter pomanjkanje podpore za civilno družbo v državah osrednje Azije, pa tudi za izobraževalni sistem, mala in srednja podjetja, reformo lastništva zemlje ter naložbene politike v tej regiji, ki bi morale biti usmerjene v celotno gospodarstvo, ne samo sektorja energije in rudarstva;
24. zahteva krepitev dialogov o človekovih pravicah, da bi bili bolj učinkoviti in usmerjeni v rezultate; v zvezi s tem zahteva obsežno vključevanje Evropskega parlamenta v spremljanje teh dialogov; poziva Svet in Evropsko službo za zunanje delovanje (EEAS), naj v sodelovanju z Evropskim parlamentom ocenita učinek preteklih dialogov, upoštevata primerjalna merila uspešnosti za napredek držav v regiji na področju človekovih pravic in pravne države ter ocenita učinkovitost projektov pomoči EU pri doseganju tega cilja;
25. obsoja vsakršno uporabo mučenja in strogo omejevanje medijske svobode, svobode izražanja ter pravice do zbiranja in združevanja; poziva EU in visoko predstavnico/podpredsednico, naj javno spregovorita o političnih zapornikih ter zaprtih zagovornikih človekovih pravic in novinarjih ter zahtevata njihovo takojšnjo izpustitev iz zapora;

26. zelo ceni prizadevanja političnih fundacij za praktično sodelovanje v procesu demokratizacije z dolgoročno prisotnostjo na terenu;
27. meni, da je pobuda na področju pravne države ključni element sodelovanja z državami osrednje Azije, ter odobrava zgledno sodelovanje med EU in njenimi državami članicami pri izvajanju projektov pomoči; ugotavlja, da je bilo malo medsebojnih vplivov med projekti in lokalno civilno družbo ter da bi z več medsebojnega vplivanja s civilno družbo in poslanci v parlamentih ter z zagotavljanjem boljšega dostopa do informacij o pobudi za akterje lokalne civilne družbe okrepili prepoznavnost, preglednost in odgovornost v zvezi z dejavnostmi v njenem okviru, v skladu s širšimi cilji EU za izboljšanje strategije za osrednjo Azijo, kot je navedeno v skupnem poročilu o napredku; poudarja, da mora projekt platforme na področju pravne države vključevati jasne cilje in pregledno oceno izvajanja in rezultatov tega projekta ob hkratnem izogibanju krepitvam represivnih elementov varnostnih sil; poudarja, da mora biti ustrezno izvajanje pobude eno od ključnih meril pri dodeljevanju pomoči in proračunske podpore;

Izobraževanje, otroci in izmenjava med ljudmi

28. poudarja, da je izobraževanje temelj demokratičnega razvoja družbe; zato poziva k nadaljnjem prizadevanju za modernizacijo javnega izobraževalnega sektorja, vključno s poslovnim izobraževanjem, da bo brezplačen in dostopen vsem, ter h krepitvi izobraževalne pobude, zlasti mednarodnih izmenjav predavateljev in študentov v širšem okviru podpore nastanku civilne družbe, temelječe na trdnih človekovih in delavskih pravicah v vseh državah te regije; poudarja, da je bistveno spodbujati procese za udeležbo žensk na trgu dela in njihov dostop do njega;
29. ugotavlja, da je treba prizadevanja EU na področju izobraževanja in človekovih pravic dopolniti z ukrepi in programi, ki se osredotočajo na mlade, ki so najranljivejša skupina teh družb; v zvezi s tem poziva k večji podpori EU za mladinske pobude v regiji in zlasti za tiste, ki lahko prispevajo k zmanjšanju čedalje večje radikalizacije in spodbujanju strpnosti med mladimi v teh državah;
30. poziva EU, naj še naprej spodbuja stike med ljudmi in programe za izmenjave na področju znanosti, podjetništva in izobraževanja; v zvezi s tem ugotavlja, da sta organizacija in izvajanje pobude za izobraževanje EU–osrednja Azija pomanjkljivi, in poziva Evropsko komisijo, naj te pomanjkljivosti odpravi v tesnem sodelovanju s strokovnjaki na področju izobraževanja in partnerji v osrednji Aziji;
31. poudarja nenehno zaskrbljenost zaradi položaja otrok, zlasti razširjenosti prisilnega dela otrok v različnih oblikah in obsegih, ter meni, da morajo vse države v regiji izpolniti svoje mednarodne obveznosti, zlasti tiste iz Konvencije ZN o otrokovih pravicah, Konvencije Mednarodne organizacije dela o minimalni starosti za zaposlitev in Konvencije Mednarodne organizacije dela o najhujših oblikah dela otrok;

Gospodarsko povezovanje in trajnostni razvoj

32. poudarja, da sta pravna država in gospodarski napredek neločljivo povezana; ponovno poudarja svojo podporo gospodarski diverzifikaciji držav osrednje Azije, razvoju trajnostnega energetskega sektorja in izboljšanju prometnih povezav, ki bi kaspijske vire povezale z evropskim trgom, saj je tako mogoče doseči gospodarski razvoj in rast BDP; poziva EU, naj spodbuja ustvarjanje vzdušja ekonomske stabilnosti prek varnega in

stabilnega pravnega okvira ter z bojem proti korupciji in nepotizmu, saj je to bistveno za privabljanje tujih investicij, spodbujanje inovacij in spodbujanje resnično zasebnega podjetništva v skladu z mednarodnimi socialnimi, delovnimi in okoljskimi standardi, vključno z mikrokrediti za projekte neodvisnih žensk;

33. poudarja, da morajo vlade držav osrednje Azije promovirati in spodbujati mala in srednja podjetja, ki so eden od potrebnih elementov za njihov razvoj, in da bi EU pri pomoči malim in srednjim podjetjem v okviru mandata EIB za osrednjo Azijo temu morala nameniti posebno pozornost, hkrati pa sprostiti vizumske zahteve za podjetnike in študente iz osrednje Azije ob hkratnem spodbujanju standardov dela, varstva okolja in družbene odgovornosti podjetij; poleg tega meni, da se je treba izogibati praksam, ki diskriminirajo evropske industrije, tudi na ključnem področju javnih naročil, ter poziva EU, naj olajša sodelovanje med malimi in srednjimi podjetji iz EU ter malimi in srednjimi podjetji iz osrednje Azije;
34. podpira večje vključevanje držav osrednje Azije v svetovno gospodarstvo, zlasti z mednarodnim sodelovanjem s Svetovno trgovinsko organizacijo in z vstopom vanjo; meni, da so strukturne reforme v smeri tržnega gospodarstva ter pristop k Svetovni trgovinski organizaciji (STO) bistvena ne le za gospodarski razvoj držav v regiji, ampak bosta olajšala tudi njeno vključitev v svetovno gospodarstvo ;
35. poudarja, da se mednarodno gospodarsko povezovanje in regionalno gospodarsko sodelovanje dopolnjujeta in da bi si morale zato države osrednje Azije resnično prizadevati za oboje;
36. se zaveda dejstva, da je regionalno povezovanje med državami osrednje Azije šibko; poziva Komisijo, naj oblikuje različne trgovinske strategije za vsako od petih držav osrednje Azije v skladu z njihovimi posebnimi potrebami in naj spodbuja povezovanje znotraj regije;

Energija, voda in okolje

37. poudarja pomembnost diverzifikacije oskrbe z energijo in surovinami, zlasti redkimi zemljami, za EU ter pomembnost diverzifikacije izvoznih trgov, tehnologije ter znanja in izkušenj za osrednjo Azijo; meni, da je ključnega pomena, da projekti sodelovanja na energetskega področju vključujejo dolgoročne sporazume o dobavi v skladu z načeli okoljske trajnosti ter pobude za preglednost v ekstraktivni industriji; poziva EU, naj v vseh državah v regiji, ki imajo pomembne zaloge ekstraktivnih virov, uveljavlja pobudo za preglednost v ekstraktivni industriji in druge take pobude;
38. poudarja pomembnost energije v odnosih z državami osrednje Azije, saj je ta pomemben vir prihodkov teh držav, te države pa bi lahko pomenile dejavnik zanesljive oskrbe z energijo za EU;
39. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj še naprej podpirata projekte na področju energije in spodbujata komunikacijo o pomembnih ciljih, kot je transkaspjski koridor; pozdravlja sodelovanje vseh držav osrednje Azije v okviru pobude Baku;
40. priznava pomembnost energetskega sodelovanja s Kazahstanom in Turkmenistanom, saj koristi obema državam in državam članicam Evropske unije; zato pozdravlja podpis memorandumov o soglasju s Kazahstanom in Turkmenistanom, ki zagotavljata nakup plina, ter napredek pri razvoju južnega koridorja, zlasti v okviru projekta Nabucco; kljub temu

opozarja, da Turkmenistan še ni včlanjen v pobudo za preglednost v ekstraktivni industriji (EITI); znova poudarja, da si je treba prizadevati za večjo preglednost v zvezi s prihodki od naravnih virov; v zvezi s tem poziva EU, naj v okviru dialoga o energetske politiki podpre članstvo Turkmenistana v pobudi EITI, z namenom vključitve dobrega vodenja v energetske načrtovanje EU;

41. ob vse večjem pomanjkanju elektrike v osrednji Aziji poudarja priložnosti za doseganje regionalnih sinergij, tudi v obetavnem sektorju obnovljivih virov energije; poziva EU, naj zagotovi politično podporo in tehnično pomoč za pobude na tem področju;
42. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da svetovna finančna kriza in vse večja revščina negativno vplivata na osrednjo Azijo; meni, da je razvoj zdravega družbenega in političnega življenja odvisen od gospodarske blaginje ter da mora EU razvoj gospodarstev osrednje Azije obravnavati kot pomemben del svoje strategije za to regijo; zahteva več podpore za programe za zmanjševanje revščine in poudarja pomembnost naložb EIB;
43. poudarja neuravnoteženo naravo gospodarstev nekaterih držav osrednje Azije, ki so preveč odvisna od naravnih virov, in meni, da je diverzifikacija pomemben srednje- in dolgoročen cilj v regiji; v zvezi s tem poudarja pomembnost programa naložb za osrednjo Azijo in poziva k izvajanju tega programa v vseh petih državah;
44. meni, da je usklajeno in obsežno ponovno vlaganje nacionalnih prihodkov od naravnih virov ključno za zagotavljanje trajnostnega razvoja ter doseganje splošnega družbenega in gospodarskega razvoja;
45. meni, da je reforma kmetijskega sektorja ključnega pomena, zlasti v zvezi z doseganjem varne preskrbe s hrano, diverzifikacijo proizvodnje, zagotavljanjem trajnostnega upravljanja s semeni ter zmanjšanjem odvisnosti od gojenja bombaža namesto drugih poljščin; nadalje poudarja potrebo po uvajanju naprednih praks in tehnik upravljanja vodnih virov, varstva vode in namakanja, da bi dosegli te cilje; poziva vlade držav osrednje Azije, naj prevzamejo vodilno vlogo v tem pristopu;
46. opozarja, da pomanjkanje energije (npr. za ogrevanje in elektriko) poslabšuje položaj revnih ljudi v državah osrednje Azije; poziva EU, naj v skladu s svojimi obveznostmi na področju podnebnih sprememb okrepi pomoč pri spodbujanju oblikovanja trajnostne energetske politike, vključno z energetske učinkovitostjo in obnovljivimi viri energije;
47. poudarja, da so vprašanja v zvezi z vodo še naprej eden od glavnih virov napetosti in možen vzrok za izbruh konfliktov v regiji, in poudarja pomen regionalnega pristopa za zaščito in ustrezno upravljanje vodnih virov; še posebej ugotavlja, da so projekti hidroelektrarn in vodnih virov v Kirgizistanu in Tadžikistanu, ki ležita višje ob toku, privedli do napetosti z osrednjeazijskimi državami, ležečimi nižje ob toku; v zvezi s tem poziva države v regiji, ki tega še niso naredile, naj čim prej podpišejo in ratificirajo konvenciji iz Espooja in Aarhusa ter spodbujajo lokalne akterje k sodelovanju v procesu odločanja;
48. poudarja, da je treba oblikovati verodostojen in učinkovit trajni okvir, da bodo lahko države, ki ležijo višje ali nižje ob toku, skupaj razpravljale in sprejemale odločitve o ukrepih za soočanje s težavami v zvezi z vodo v regiji in za reševanje teh težav;
49. podpira večjo prisotnost evropskih razvojnih bank v regiji ter zlasti razširitev mandata EIB na osrednjo Azijo in osredotočenje na vprašanja okolja in voda; poziva razvojne banke, naj

podprejo načela Evropske banke za obnovo in razvoj, ki ne podpira podjetij v državni lasti v državah, kjer so sistematično kršene človekove pravice;

50. poziva EU, naj glede na regionalno pomanjkanje vode poveča pomoč za upravljanje voda v okviru pobude EU za okolje in vodo ter da za rešitev težav zaradi pomanjkanja energije preuči dodatne možnosti za uporabo sončne in vetrne energije v državah višje ob toku, kar bi lahko v manjšem obsegu pomagalo podeželskim skupnostim; obžaluje, da se je doslej projekt EU za upravljanje voda večinoma osredotočal na kakovost vode, ki je sicer pomembna, vendar za razmere v osrednji Aziji ni tako bistvena kot vprašanje souporabe in dodelitve vodnih virov;
51. meni, da lahko EU na podlagi strokovnih znanj o upravljanju čezmejnih vodnih virov ter obstoječe vključenosti v dvostransko sodelovanje za celovite nacionalne načrte upravljanja voda, večstransko sodelovanje v regionalnem projektu za upravljanje voda in mednarodni sklad za Aralsko jezero prevzame vlogo posrednika in pospeševalca pri deljenju vodnih virov med državami, ki ležijo više in niže ob toku (vključno s severnim Afganistanom) ter da lahko spodbudi vzpostavitev trajnostnega sodelovanja za upravljanje z vodo na podlagi mednarodnih sporazumov, saj te vloge ne želi in ni sposoben prevzeti noben drugi mednarodni akter, čeprav zadevne države to želijo;

Varnost/upravljanje meja

52. pozdravlja sedanje izvajanje območja brez jedrskega orožja v petih republikah osrednje Azije. meni, da je sporazum, ki vsebuje zavezujočo določbo o jedrskem razoroževanju v državah, ki so prej na svojem ozemlju imele jedrsko orožje in mejijo na države, ki imajo jedrsko orožje, pomemben prispevek k prizadevanjem za doseg sveta brez jedrskega orožja in zanesljiv dokaz sodelovanja pri neširjenju orožja;
53. se zaveda, da lahko odrekanje osnovnih pravic in priložnosti, ki izhajajo iz odsotnosti demokracije in pravne države, vodi v negotove razmere;
54. ponavlja svojo podporo ukrepom za spodbujanje regionalnega sodelovanja, ki je edini način za soočanje s številnimi čezmejnimi težavami zadevnih držav na področju varnosti, upravljanja virov, etničnih vprašanj, okolja in razvoja, ter podporo boju proti terorizmu in nasilnim verskim ekstremizmom na njihovih tleh; podpira nadaljevanje in poglobljanje programov za upravljanje meja (BOMCA) in ukrepanja v boju proti drogami (CADAP);
55. poudarja, da se varnostna programa BOMCA (mejne kontrole) in CADAP (boj proti trgovini z mamili) ne financirata iz instrumenta za stabilnost, temveč iz instrumenta za razvojno sodelovanje; opozarja, da je instrument za stabilnost zasnovan tako, da je prilagodljiv in odziven na kratkoročne krize, zato bi bilo med obravnavo dolgoročnih medregionalnih varnostnih izzivov te programe smiselno premestiti v okvir instrumenta za stabilnost;
56. poudarja, da je regionalna varnost v interesu EU in drugih akterjev na tem območju, tj. Ruske federacije, Kitajske in ZDA, ki so zaskrbljene zaradi vse večje nestabilnosti in radikalizacije v regiji ter zaradi slabo zavarovanih meja z Afganistanom in s tem povezane trgovine s prepovedanimi drogami;
57. ugotavlja, da se je Kazahstan pridružil carinski uniji z Rusijo in Belorusijo, ter upa, da ta entiteta ne bo ovirala regionalnega sodelovanja in krepitve dvostranskih odnosov z EU;

58. poudarja, da je strukturno vključevanje Afganistana v sodelovanje na posameznih področjih, zlasti na področjih varnosti/upravljanja meja, varnosti ljudi in upravljanja vodnih virov, ključno za zagotavljanje stabilnosti in varnosti v regiji; poziva k večjem čezmejnem sodelovanju z Afganistanom ter poudarja, da mora biti pristop EU v zvezi z Afganistanom usklajen s strategijo za osrednjo Azijo, zlasti ko gre za ukrepe in programe na področju prometa, energije, trgovine in razvoja;
59. poziva EU, naj svojo pomoč nameni predvsem boju proti trgovini s prepovedanimi drogami in ljudmi, ki najbolj ogrožata stabilnost osrednje Azije, na katero se lahko osredotoči EU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se ta problem pojavlja povsod v regiji, in poziva EU, naj predlaga in spodbuja čezmejna prizadevanja; podpira organizacijo forumov osrednje Azije za boj proti kaznivim dejanjem, povezanim z drogami;
60. je zaskrbljen zaradi širjenja fundamentalističnih pogledov in gibanj, ki v regijo prodirajo iz Afganistana, hkrati pa se razvijajo tudi kot odziv na vprašljive rezultate vlad v regiji na področju človekovih pravic in demokracije; ugotavlja, da je boj proti terorizmu pomemben element strategije EU za osrednjo Azijo;
61. poziva, naj se vprašanje podpore reformi varnostnega sektorja v državah osrednje Azije uvršča na politični dnevni red srečanj z voditelji držav osrednje Azije, in naj se razišče, katere vidike reforme varnostnega sektorja bi poleg obstoječih prizadevanj za krepitev pravne države in upravljanje meja še lahko podprli;
62. poudarja, da morajo misije OVSE in OZN svobodno delovati na ozemljih zadevnih držav, ker sta ti organizaciji ključni za zagotavljanje pomoči pri reformi varnostnega sektorja, ki jo te države še kako potrebujejo;

Vprašanja, ki zadevajo posamezne države

63. poudarja, da so v naslednjih odstavkih, ki obravnavajo posamezne države, predstavljena pomembna pereča vprašanja, vendar pa ne gre za celovito analizo dane države;

Kazahstan

64. poziva visoko predstavnico/podpredsednico, naj od kazahstanskih oblasti še naprej zahteva, da v celoti izpolnijo obljube o zagotavljanju bolj svobodnih volitev in večje medijske svobode, ki so jih dale v času po predsedovanju OVSE leta 2010, v skladu s temeljnimi zavezami držav članic OVSE in nacionalnim načrtom za človekove pravice, ki ga je kazahstanska vlada sprejela leta 2009;
65. poziva kazahstanske oblasti, naj spoštujejo svoje mednarodne obveznosti in zaveze, tudi tiste v okviru človeške razsežnosti OVSE;
66. pozdravlja prizadevanja Kazahstana za tesnejše in okrepljene odnose z EU in nedaven začetek pogajanj o razširjenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju EU-Kazahstan ter poudarja, da mora gospodarsko sodelovanje spremljati tudi politično sodelovanje na podlagi politične volje za uresničevanje in spoštovanje skupnih vrednot; v zvezi s tem se veseli oprijemljivega napredka na področju medijske svobode, svobode izražanja, pravice do zbiranja in združevanja ter izboljšav pri izvedbi volilnih postopkov pred parlamentarnimi volitvami leta 2012;

67. obžaluje nedavni prenos nalog v zvezi z nadziranjem zaporov z ministrstva za pravosodje na ministrstvo za notranje zadeve ter poziva kazahstansko vlado, naj okrepi prizadevanja za preprečevanje mučenja in nečloveškega, krutega ali ponižujočega ravnanja ter za izboljšanje razmer na tem področju;
68. spodbuja Kazahstan, naj znova dokaže svojo zavezanost pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji ter odpravi vse zakonske ali regulativne ovire za uspešno izvajanje te pobude;

Kirgizistan

69. želi pohvaliti Kirgizistan zaradi prizadevanj za izvedbo demokratičnih reform in prehoda v resnično večstrankarski sistem; upa, da bo dodaten napredek dosežen pri izvedbi prihajajočih predsedniških volitev v letošnjem letu; vendar kljub temu poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za razvoj popolnoma delujoče demokracije, in ob upoštevanju, da je Kirgizistan ena od pilotnih držav za podporo EU za demokracijo, v zvezi s tem poziva EU, naj kirgiškimi oblastem pomaga na področju izgradnje institucij, utrjevanja demokratičnih praks ter boja proti korupciji in vdoru organiziranega kriminala v kirgiško upravo;
70. pozdravlja odločitev kirgiške vlade, da ustanovi posebno komisijo za izvajanje in spremljanje priporočil neodvisne mednarodne komisije za preiskavo dogodkov v južnem Kirgizistanu junija 2010, in poziva kirgiške oblasti, naj sprejmejo potrebne ukrepe za zmanjšanje medetničnih napetosti, etnonacionalizma in stabilizacijo razmer ter spodbujajo kulturni dialog, spoštovanje pravic manjšin in boj proti vsem oblikam diskriminacije, med drugim z resnično reformo pravosodja in policije, ki je pogoj za preprečevanje kršitev človekovih pravic, kot je mučenje in druge oblike policijskih zlorab; poziva EU, naj oblikuje in izvaja programe pomoči skupaj s kirgiškimi oblastmi in nevladnimi organizacijami, da bi preprečili konflikte, omogočili spravo in preprečili, da bi storilci ostali nekaznovani;

Tadžikistan

71. je zaskrbljen zaradi neučinkovitosti razvojne pomoči EU v državi, ki je posledica visoke stopnje korupcije, vpliva organiziranega kriminala na upravljanje in pereče regionalne drobitve, ki jo spodbujajo slabe gospodarske in socialne razmere; zato zahteva drugačen pristop na podlagi varnosti ljudi prek drugih kanalov za zagotavljanje pomoči;
72. je zaskrbljen zaradi poročil o mučenju med pridržanjem in zato, ker opazovalci iz civilne družbe še naprej nimajo možnosti dostopa do prostorov za pridržanje; zahteva, da se Mednarodnemu odboru Rdečega križa in mednarodnim opazovalcem dovoli dostop do kaznilnic, da se okrepi preglednost in nadzor;
73. v zvezi s tem tadžikistanski vladi priporoča, naj si kot cilj zastavi napredek na omenjenih področjih, ki bo omogočil bistveno in stalno izboljševanje ocene države glede preglednosti, upravljanja in drugih pomembnih kazalnikov, ki jih pripravljajo mednarodne organizacije; poziva k strogi pogojenosti pomoči EU, dodeljene prek državnih struktur;
74. poziva EU, naj s študijami izvedljivosti, tehničnim strokovnim znanjem in po potrebi ustreznimi posojili EIB spodbuja in podpira razvoj projektov manjših hidroelektrarn vzdolž porečij ter alternativnih obnovljivih virov energije;

Turkmenistan

75. pozdravlja zakonodajo, sprejeto na političnem, gospodarskem, socialnem in izobraževalnem področju, vendar poudarja, da morajo celoviti ukrepi za njeno izvajanje še slediti; v zvezi s tem poziva Svet in visoko predstavnico/podpredsednico, naj spodbujata turkmenske oblasti k celovitemu izvajanju nove zakonodaje ter k dejavnejšemu sodelovanju v mednarodnih in regionalnih organizacijah;
76. zahteva celovito izpolnitev pogojev, ki jih je februarja 2008 določil Evropski parlament, med katere sodijo zlasti zagotavljanje prostega in neoviranega dostopa Mednarodnemu odboru Rdečega križa, osvoboditev vseh političnih zapornikov in zapornikov vesti, odprava vseh vladnih ovir za potovanja in omogočanje delovanja nevladnih organizacij v državi; meni, da mora Turkmenistan izpolniti te pogoje, da bi dosegel mednarodne standarde, ki jih je ratificiral;
77. je zlasti zaskrbljen, ker sedanje oblasti sistematično izvajajo represivno politiko zoper vse oblike opozicije, neodvisne nevladne organizacije, zagovornike človekovih pravic; obžaluje zlasti, da se je izkazalo, da ni mogoče vzpostaviti dialoga s civilno družbo v Turkmenistanu;

Uzbekistan

78. je seznanjen s sklepi Sveta iz oktobra 2009 o odpravi vseh sankcij zoper Uzbekistan, ki potrjujejo, da je EU pripravljena okrepiti odnose s to državo na vseh področjih; opozarja, da je raven odnosa odvisna od napredka Uzbekistana na področju človekovih pravic, demokratizacije in pravne države ter boja proti trgovini s prepovedanimi drogami, ter pričakuje, da bosta Evropska služba za zunanje delovanje in Svet razvila politiko kritičnega, pogojnega in skladnega odnosa do Uzbekistana;
79. znova poudarja, da je zaskrbljen zaradi poročil o nadaljnjem prisilnem delu otrok, zlasti v kmetijstvu; opozarja, da so Mednarodna organizacija dela, predstavniki delavcev, delodajalci in nevladne organizacije zaskrbljeni, da se v uzbekistanski industriji bombaža še naprej uporablja prisilno delo otrok, ki ga država odobrava; poziva uzbekistanske oblasti, naj sodelujejo z Mednarodno organizacijo dela in ji omogočijo neoviran dostop, da bo lahko spremljala pobiranje bombaža ter naj razvije, izvaja in spremlja učinkovite politike za trajno odpravo prisilnega dela otrok; poziva Evropsko unijo, naj podpre prizadevanja uzbekistanske vlade na tem področju;
80. izraža zaskrbljenost zaradi nedavne odločitve uzbekistanskih oblasti, da zaprejo urad organizacije Human Rights Watch v Taškentu, jih opominja na njihove obveznosti v okviru OVSE in jih poziva, naj omogočijo neoviran dostop in delovanje nacionalnih in mednarodnih nevladnih organizacij ter opazovalcev v državi;

o

o o

81. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo pošlje Svetu in Komisiji, Evropski službi za zunanje delovanje, posebnemu predstavniku EU za osrednjo Azijo ter vladam in parlamentom Kazahstana, Kirgizistana, Tadžikistana, Turkmenistana in Uzbekistana.